ВІСНИК СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «ВАТРА»

ВІННИЦЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Випуск 214

Вінниця 2026

ВІСНИК СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «ВАТРА»

ВІННИЦЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Випуск 214

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
XVI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«Актуальні проблеми ефективного соціально-економічного розвитку України»

16 квітня 2026 року

Вінниця 2026

УДК 338.1

Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ. Вінниця : Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2026. Вип. 214. 569 с.

У Віснику висвітлюються результати наукових досліджень, присвячених глобальним імперативам розвитку підприємницького потенціалу компаній на внутрішньому та зовнішньому ринках, проблемам і перспективам соціального забезпечення громадян, моделюванню та проєктуванню управлінських процесів у соціально-економічних системах із використанням інформаційних технологій, сучасним моделям, стратегіям і технологіям менеджменту, а також стану, викликам і перспективам розвитку публічного управління в Україні.
Значна увага приділяється стратегічним напрямам розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграційних процесів, фінансовим механізмам забезпечення соціально-економічного розвитку держави, актуальним проблемам торгівлі, маркетингу та логістики в умовах динамічних змін економічного середовища. У виданні також розглядаються сучасні тенденції розвитку журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю, індустрії гостинності, харчових виробництв і ресторанної індустрії, висвітлюються теоретико-методологічні засади сучасного праворозуміння та теоретико-прикладні аспекти професійного становлення майбутніх психологів.
Окремий напрям наукових досліджень становлять питання професійної самореалізації молоді в глобалізованому просторі, зокрема лінгвокомунікативні та соціокультурні аспекти розвитку особистості, а також проблеми фізичної підготовки студентської молоді, формування здорового способу життя та розвитку її професійної конкурентоспроможності.

Розраховано на аспірантів, молодих вчених, здобувачів вищої освіти, які цікавляться проблемами соціально-економічного розвитку суспільства.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Мартинова Л. Б.**, д-р екон. наук, професор
Відповідальний секретар – **Юрчик І.Б.**, канд. екон. наук, доцент

Члени редакційної колегії:

Андрусенко Н. В., канд. екон. наук, доцент, **Власенко І. Г.,** д-р мед. наук, професор, **Дементьєв С. Ю.,** канд. техн. наук, **Денисюк О. М.**, д-р екон. наук, професор, **Заюков І. В.**, д-р екон. наук, доцент, **Ковтун Е. О.,** канд. екон. наук, доцент, **Крупельницька І. Г.,** канд. екон. наук, доцент, **Кудирко О. М.**, канд. екон. наук, доцент, **Мазуркевич І. О.**, канд. екон. наук, доцент, **Осіпова Л. В.,** канд. екон. наук, доцент, **Павлюк Т. І.,** канд. екон. наук, доцент, **Слободиська О. А.**, канд. істор. наук, доцент, **Стратійчук В. М.**, доктор філософії зі спеціальності «Економіка», **Хом'яченко С. І.,** канд. юрид. наук, доцент.

Свідоцтво Вінницького обласного управління юстиції про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації № 662-20-р серія ВЦ від 14 грудня 2006 року.

ЗМІСТ

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ: СТАН, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Білошкурська Анастасія
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Махначова Наталя, кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ РЕАЛІЗАЦІЇ ЛЮДИНОЦЕНТРИЧНОГО ПІДХОДУ (КРІЗЬ ПРИЗМУ ОСОБИСТОГО ДОСВІДУ) …….. 16

Бойко Аделіна
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ …….. 20

Болюх Анжеліка
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ …….. 28

Велика Вікторія
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ЦИФРОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ……... 36

Венгер Тетяна
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ЕКСТРЕНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ……... 46

Власюк Вікторія
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ …….. 53

Войналович Ірина
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ …… 64

Гаврилюк Назар
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ ……..….. 73

Гальчук Юлія
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАЛУЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГИ ДО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД … 81

Гладка Діана
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ТА ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ …… 91

Грицюк Валентина
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Махначова Наталя, кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ ТА ПОДОЛАННЯ БЕЗРОБІТТЯ ……... 103

Дендюк Сніжана
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ …….. 112

Друзь Марина
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ЦИФРОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ …….. 116

УДК 342-053.6:352/354(045)

Гладка Діана
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина,
кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ТА ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ

У статті досліджено теоретико-правові засади підготовки та залучення молоді до публічної служби в умовах трансформації державного управління та повоєнного відновлення України. Розглянуто молодь як ключовий соціальний ресурс інституційної модернізації органів державної влади та місцевого самоврядування. Проаналізовано наукові підходи до розуміння сутності публічної служби, її структури та видів, а також визначено роль нормативно-правового забезпечення у формуванні сучасної моделі публічного управління. Висвітлено основні механізми залучення молоді до процесів прийняття управлінських рішень та їх значення для формування кадрового потенціалу. Окреслено ключові проблеми та обґрунтовано необхідність удосконалення нормативно-правових і організаційних засад участі молоді у публічній службі.

Ключові слова: *публічна служба, молодь, кадрова політика, професійна підготовка, правове регулювання*

В умовах системної трансформації вітчизняного державного управління та нагальної потреби у повоєнному відновленні України, формування якісного кадрового потенціалу публічної служби набуває особливої актуальності та статусу стратегічного пріоритету національної безпеки. Молодь, як найбільш динамічна та інноваційно орієнтована соціальна категорія, виступає фундаментальним ресурсом для інституційної модернізації органів державної влади та місцевого самоврядування, що зумовлює необхідність ґрунтовного теоретико-правового аналізу механізмів її підготовки та залучення. Сучасна парадигма державотворення потребує рішучого переходу від пасивних моделей

соціальної підтримки до впровадження активних стратегій професійної соціалізації молодих фахівців, що дозволить ефективно нівелювати деструктивні наслідки воєнного стану та мінімізувати відтік інтелектуального капіталу. Багатоаспектність наукового дискурсу у цій сфері підтверджує складність правової природи публічної служби, вимагаючи чіткої диференціації її видів та імплементації євроінтеграційних стандартів у систему професійної підготовки кадрів нового покоління. Представлені теоретичні підходи підтверджують складну структуру публічної служби та варіативність методів залучення молоді до її лав. Системний розгляд наукових доробків дозволяє глибше зрозуміти еволюцію інституту публічної служби та визначити вектори його подальшого розвитку. Для детального опрацювання нормативної та теоретичної бази дослідження сформовано перелік ключових джерел, що відображають сучасний стан правового регулювання та наукового осмислення означеної теми.

Проблематика підготовки та залучення молоді до публічної служби висвітлюється в працях таких науковців, як Владовська К.П., Ковтун М.С., Сікан Є.В., Манцуров І., Стіглер Н., Храпунова Я., Барвінок А., Бікулов Д.Т., Краснокутський О.В., Заїка О.В., Россіхін В.В., Омаров А.М., Россіхіна Г.В., Махсма М., Чуб О., Ахновська І.О., Болгаров В.Є., Сидоренко Н., Карсім А.Ю., Бурик З., Бурик М., Гончарук Н., Мирошниченко А.І., Нікуліна Є.В., Драпушко Р.Г., Горінов П.В., Міненко Є.С., Івашова Л.М.

У наукових дослідженнях зазначених авторів розглядаються теоретико-правові аспекти функціонування публічної служби, механізми державної молодіжної політики, особливості участі молоді у процесах публічного управління, а також проблеми та перспективи її залучення до органів державної влади та місцевого самоврядування в умовах сучасних суспільно-політичних трансформацій.

Метою дослідження є аналіз теоретико-правових засад підготовки та залучення молоді до публічної служби, а також визначення ефективних механізмів її інтеграції у систему публічного управління в сучасних умовах.

На думку І. Ніколіної, Н. Махначової та В. Кузінської, «повномасштабне

вторгнення, спричинивши найбільшу міграційну кризу сучасної Європи, поставило під загрозу людський капітал України» [15]. Погоджуємося з цією тезою, оскільки висококваліфіковані фахівці, що вимушено виїхали за кордон, могли б, в тому числі, розбудовувати демократичну державу на посадах публічної служби.

Манцуров, Н. Стіглер., Я. Храпунова та А. Барвінок в статті «Роль молоді у світовому розвитку і програми післявоєнного відновлення в Україні» зазначають, що молодіжна політика повинна розглядати молодь, як динамічну категорію, до якої люди тимчасово належать. Трансформаційний підхід спрямований не лише на підтримку молодих людей «тут і зараз», а й на формування майбутніх дорослих поколінь, які впливатимуть на розвиток держави [3, с.8]. В українському контексті це особливо важливо, адже саме сучасна молодь буде активно залучена до відновлення країни. Такий підхід також передбачає комплексне бачення молоді як активних учасників суспільства, які взаємодіють із сім'єю, громадою, містом і соціальним середовищем. Тобто політика має бути довгостроковою, системною та інтегрованою, а не лише віковою підтримкою.

В статті М. Ковтун, Є. Сікан, «Залучення молоді на державну службу як основа побудови правової держави» розглянуто проблему залучення та працевлаштування молоді на державну службу як важливу передумову зміцнення правової держави та просування євроінтеграційних процесів [2, с.173]. Дослідження автори здійснювали у двох напрямах: правовому – через аналіз конституційних норм, законодавства про державну службу та державних програм у сфері молодіжної політики; і фактичному – з урахуванням сучасних викликів, зокрема впливу воєнного стану після 24 лютого 2022 року на можливості професійної реалізації молоді та розвиток молодіжних ініціатив.

В. Россіхін, та А. Омаров розповіли, що муніципальну службу не слід вважати різновидом державної цивільної служби, оскільки вона хоча й тісно пов'язана з державною, але не є її складовою [5, с.5]. Автори зазначили, що муніципальна служба має спільні риси з державною (публічність, владний

характер, спрямованість на реалізацію функцій держави), однак відрізняється за організаційною природою та масштабами діяльності. Головна відмінність полягає в тому, що державна служба пов’язана безпосередньо з інститутом держави та характеризується стабільністю правового статусу службовця, тоді як муніципальна служба функціонує в межах окремих територіальних громад і має іншу організаційну основу.

К. Владовська у своїй статті розглядає публічну службу як важливий інститут публічного управління, який забезпечує виконання функцій органів державної влади та місцевого самоврядування [1, с.2]. Мені дуже імпонує як авторка підкреслює, що ефективність публічної служби залежить від належного правового регулювання, дотримання принципів стабільності, професійності та незалежності від політичних процесів. Тако ж вона зазначає, що основи публічної служби визначає Конституція України, а адміністративне законодавство деталізує порядок її функціонування. Крім того, розвиток публічної служби пов’язаний з еволюцією державності та рівнем демократичності суспільства.

Д. Бікулов, О. Краснокутський та О. Заїка у своїй статті розглядають механізми залучення молоді до процесів прийняття рішень на муніципальному рівні визначені Переглянутою Європейською хартією про участь молоді в місцевому та регіональному житті [4, с.3]. Вони передбачають прозорість та підзвітність, інформування молоді через молодіжні центри та консультаційні служби, а також участь у підготовці, реалізації та оцінці заходів. Для забезпечення рівності та інклюзивності застосовуються багаторівневі освітні програми, підготовка педагогів і молодіжних працівників, шкільна громадянська освіта та обмін досвідом. Основним інструментом участі є представницькі молодіжні структури – ради, парламенти, форуми. Водночас в статті показано обмеженість цих формальних механізмів: вони часто бюрократизовані, важко адаптуються до змін у молодіжних субкультурах та обмежують доступ для маргіналізованих груп. Для підвищення ефективності участі молоді необхідно забезпечити автономію та відкритість представницьких структур, а також фінансову незалежність, що сприятиме реальному діалогу між органами влади та молоддю.

Таким чином, попередній аналіз демонструє, що ефективність залучення молоді до муніципального управління значною мірою залежить від організаційної структури та автономності представницьких молодіжних інституцій. Ці висновки підкреслюють необхідність розгляду молоді не лише як учасників формальних процедур, а як активного соціального ресурсу, здатного впливати на розвиток суспільства і держави, що обумовлює актуальність системного визначення поняття «молодь» та оцінки ролі молодих людей у публічному управлінні.

В контексті сучасної державної політики молодь розглядається не лише як вікова категорія, а як динамічний соціальний ресурс, здатний активно впливати на розвиток суспільства та держави. Ефективна участь молодих людей у публічному житті передбачає наявність чітко визначених механізмів публічного управління, що забезпечують стабільність, професійність та взаємодію з громадянським середовищем. Такий підхід дозволяє інтегрувати молодь у процеси прийняття рішень на державному та місцевому рівнях, стимулюючи формування активних громадян та майбутніх лідерів. У зв’язку з цим доцільним є системне визначення поняття «молодь», аналіз структур і функцій публічного управління та оцінка ролі молодих людей у забезпеченні ефективного державного та муніципального управління [6, с. 3-4].

Особливого значення набуває питання практичної реалізації участі молоді у системі публічного управління, зокрема через її залучення до діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Саме інтеграція молодих фахівців у структури публічної служби створює передумови для формування ефективного кадрового потенціалу, здатного забезпечувати реалізацію державної політики та відповідати сучасним суспільним викликам [11, с.10-11].

Молодь, залучена до публічної служби в органах державної влади та місцевого самоврядування, відіграє ключову роль у забезпеченні ефективності публічного управління та якості прийняття управлінських рішень. Вона не лише впливає на формування політики, що стосується молодіжного та громадського життя, а й сприяє модернізації інституту державної та муніципальної служби, формуванню нового кадрового потенціалу, здатного відповідати сучасним викликам. Ефективне залучення молоді передбачає реалізацію системи

підготовки, розвитку та наставництва на основі меритократичних принципів, що забезпечується через цілісну державну молодіжну політику. Така політика спрямована на розвиток потенціалу молодих людей, підвищення їх соціальної інтеграції, самостійності, конкурентоспроможності та активну участь у процесах ухвалення рішень і суспільному житті [14, с.56-57].

Водночас, незважаючи на значний потенціал молоді у розвитку публічного управління та формуванні ефективного кадрового потенціалу державної служби, процес її залучення до публічної служби супроводжується низкою організаційних і інституційних проблем. Для більш ґрунтовного розуміння сучасного стану та виявлення основних бар'єрів участі молоді у державному управлінні доцільно звернутися до результатів актуальних досліджень, які висвітлюють ключові тенденції, виклики та перспективи розвитку молодіжної політики.

На основі аналізу сучасних досліджень, таких як звіт Ради Європи «Молодіжна політика заснована на підходах участі» (2023) та проект «Українська молодь сьогодні – 2024», виявлено низку проблем у залученні молоді до публічної служби та участі у процесах державного управління [13, с.131]. Серед основних викликів відзначаються брак ресурсів, недостатня професійна підготовка посадових осіб, низький рівень координації між органами влади та молодіжними радами, а також недостатня привабливість державної служби для молоді через уявлення про її неефективність чи корупційність. Водночас дослідження фіксують позитивні тенденції, зокрема розвиток молодіжних рад, підвищення обізнаності молоді про участь у прийнятті рішень, адаптацію молодіжної політики до актуальних соціальних викликів, таких як підтримка внутрішньо переміщених осіб та відновлення після війни. На основі отриманих даних підкреслюється необхідність реформування публічної служби, створення системи професійної підготовки молоді, використання цифрових інструментів для комунікації та забезпечення ефективного діалогу між молоддю, владою та міжнародними партнерами. Ці заходи спрямовані на формування активної, компетентної та соціально інтегрованої молоді, здатної брати участь у відновленні держави та розвитку демократичних інститутів [7, с.4].

З огляду на зазначені тенденції та виклики, пов'язані із залученням молоді

до процесів державного управління, особливої уваги потребує нормативно-правове визначення поняття «молодь» та основних засад реалізації державної молодіжної політики. Саме законодавче закріплення вікових меж цієї соціальної групи, а також визначення принципів і цілей молодіжної політики створює основу для формування ефективних механізмів участі молодих людей у суспільному та політичному житті держави.

Відповідно до законодавства України, зокрема Закону України «Про основні засади молодіжної політики» (2021), до категорії молоді належать особи віком від 14 до 35 років, які є громадянами України, іноземцями або особами без громадянства та перебувають на території держави на законних підставах [12, с.67]. У межах реалізації молодіжної політики також визначається поняття «молодіжний працівник», під яким розуміється особа, що здійснює молодіжну роботу, пройшла спеціалізовану підготовку та отримала відповідне свідоцтво встановленого зразка. Основною метою молодіжної політики є створення сприятливих умов для самореалізації та розвитку потенціалу молоді, підвищення рівня її самостійності та конкурентоспроможності, а також забезпечення активної участі молодих людей у суспільному житті. Реалізація цієї політики ґрунтується на принципах рівності прав дітей і молоді, участі молоді у процесах прийняття рішень, обґрунтованості державних рішень та міжвідомчої і міжсекторальної взаємодії органів державної влади, місцевого самоврядування та інших суб’єктів молодіжної роботи. У науковій літературі також підкреслюється, що в умовах децентралізації молодіжна політика спрямована на формування суспільно активної, самодостатньої та національно свідомої молоді й базується на принципах субсидіарності, молодіжної активності та наукової обґрунтованості [12, с. 67-69].

Визначення правового статусу молоді та ключових принципів реалізації державної молодіжної політики створює фундамент для оцінки конкретних механізмів її залучення до публічного управління. Саме на основі законодавчих засад та принципів молодіжної політики можливо системно визначити напрями участі молодих людей у суспільному житті, формуванні управлінських рішень та реалізації проєктів відновлення держави.

Для більш системного розуміння механізмів залучення молоді до процесів

публічного управління проведемо узагальнення основних напрямів державної молодіжної політики, що реалізуються в умовах сучасних соціально-економічних та безпекових викликів (табл. 1.1). Особливого значення набуває формування ефективних інструментів участі молоді у суспільному житті, процесах прийняття управлінських рішень та відбудові держави в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення На основі аналізу наукових публікацій у сфері публічного управління та матеріалів щодо реалізації державної молодіжної політики в Україні було систематизовано ключові механізми залучення молоді до публічної служби та громадської діяльності.

Отже, наведені у таблиці дані свідчать, що за лучення молоді до процесів публічного управління здійснюється через комплекс взаємопов'язаних механізмів, які охоплюють участь у громадському житті, освітній та професійний розвиток, соціальну інтеграцію, а також міжнародну співпрацю. Важливу роль відіграє створення умов для активної участі молоді у прийнятті управлінських рішень, зокрема через діяльність молодіжних рад, громадські ініціативи та волонтерські проєкти.

Таблиця 1.1 – Механізми залучення молоді до публічної служби та участі у публічному управлінні.

Напрям	Механізми залучення молоді
Участь молоді у відновленні країни	Волонтерська діяльність, громадська активність, участь молоді у прийнятті рішень через молодіжні ради, форуми та консультації, розвиток молодіжного лідерства
Освіта та професійний розвиток	Адаптація освітніх програм до потреб повоєнної економіки, професійна орієнтація та перекваліфікація, підтримка молодіжного підприємництва, розвиток неформальної освіти
Соціальна інтеграція	Програми реінтеграції ветеранів та ВПО, забезпечення рівних можливостей та протидія дискримінації, розвиток міжкультурного діалогу
Національно – патріотичне виховання	Формування громадянської ідентичності, розвиток медіаграмотності та критичного мислення, збереження національної пам'яті
Міжнародна співпраця	Використання досвіду ЄС у молодіжній політиці, співпраця з міжнародними організаціями, участь молоді у міжнародних програмах обміну

Водночас ефективність реалізації цих механізмів значною мірою залежить від узгодженості державної молодіжної політики з європейськими підходами та врахування сучасних викликів, пов'язаних із воєнним станом і процесами повоєнного відновлення країни. Таким чином, розвиток системних інструментів підтримки та залучення молоді є важливою передумовою формування активного громадянського суспільства та підвищення ефективності публічного управління [10, с.4-6]. З огляду на значну роль молоді у процесах публічного управління, важливо розглядати її участь у контексті загальних принципів функціонування публічної служби. Адже ефективне залучення молодих громадян до прийняття рішень та реалізації державної політики можливе лише за умови дотримання базових засад публічної служби, що забезпечують рівний доступ, професійність та узгодженість діяльності всіх її компонентів.

Публічна служба, відповідно до нашого підходу, повинна базуватися на загальнодержавних принципах, закріплених у законодавстві, а також на специфічних принципах, сформованих на науково-теоретичному рівні, таких як єдність системи, незалежність компонентів та рівність усіх публічних службовців. Особливе значення має принцип рівного доступу громадян до публічної служби, що забезпечує реалізацію права брати участь в управлінні державою. При цьому не передбачається поширення цього права на недержавні організації, адже свобода праці громадян уже гарантується Конституцією України. Рівний доступ до державної служби виступає специфічним способом реалізації конституційних прав громадян і підкреслює особливий характер публічної службової діяльності. У зв'язку з цим доцільним є прийняття єдиного законодавчого акту, що регулює публічну службу, з можливістю поступового переходу від базового закону до комплексного кодифікованого акту – кодексу публічної служби [8, с.5-7].

Таким чином, прийняття єдиного законодавчого акту, що регулює публічну службу, створює правову основу для функціонування державного апарату та забезпечує рівний доступ громадян до управлінських процесів. На цій базі стає можливим формування ефективного публічного управління, здатного

оперативно реагувати на зовнішні та внутрішні виклики, забезпечувати взаємодію з громадськими структурами та впроваджувати механізми професійного розвитку, автономії та інноваційності в діяльності державних службовців.

Ефективне публічне управління в умовах зовнішніх та внутрішніх викликів передбачає оперативну та гнучку роботу органів влади, активну взаємодію з громадськими структурами та адаптацію до змінних суспільних потреб. Бюрократія виступає політичним інструментом реалізації політики та ефективно функціонує за наявності чітких цілей, політичної підтримки та автономії у використанні ресурсів. Підвищення ефективності державної служби досягається через регулювання праці на основі загальних законів, кореляцію оплати праці з компетенціями та результатами, стимулювання інноваційності та професійного розвитку. Реформи спрямовані на посилення ролі старших службовців, баланс між політичною волею уряду та професійними стандартами, розвиток лідерства та управлінських навичок. Сучасне публічне управління трансформується під впливом мережевих структур, горизонтального управління та інтеграції з суспільством, що формує основу сучасної моделі управління публічною політикою [9, с.61-62].

Висновки. У результаті проведеного дослідження теоретико-правових засад підготовки та залучення молоді до публічної служби встановлено, що ефективне формування кадрового потенціалу державних і муніципальних органів влади є стратегічним пріоритетом розвитку публічного управління в Україні. Проаналізовано нормативно-правову базу та наукові підходи щодо участі молоді у публічному управлінні, що дозволило визначити основні механізми її залучення: освітні та професійні програми, громадську активність, волонтерську діяльність, представницькі молодіжні структури, соціальну інтеграцію та міжнародну співпрацю. Виявлено, що ефективність цих механізмів значною мірою залежить від прозорості, автономії та узгодженості державної молодіжної політики з європейськими стандартами. Встановлено, що існують організаційні та інституційні проблеми, пов’язані з недостатньою професійною підготовкою,

обмеженістю ресурсів, низьким рівнем координації та привабливості публічної служби для молоді. Удосконалення цих механізмів забезпечує формування компетентного, соціально інтегрованого та активного покоління державних і муніципальних службовців, здатного ефективно реагувати на сучасні виклики, сприяти розвитку демократичних інститутів та відновленню країни в умовах повоєнної трансформації.

Список використаних джерел:

1. Владовська К. П. Ретроспектива конституційно-правового регулювання публічної служби в Україні. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. № 12. С. 66-70. URL: http://efp.in.ua/uk/journal-article/1528

2. Ковтун М. С., Сікан Є. В. Залучення молоді на державну службу як основа побудови правової держави. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету.* 2024. С. 173-186. URL: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/304624/296456.

3. Манцуров І., Стіглер Н., Храпунова Я., Барвінок А. Роль молоді у світовому розвитку і програми післявоєнного відновлення в Україні. *Журнал європейської економіки*. 2022. № 3. С. 295-314. URL: https://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1606.

4. Бікулов Д. Т., Краснокутський О. В., Заїка О. В. Партнерська стратегія розвитку механізмів участі молоді у муніципальному управлінні *Актуальні проблеми в сфері публічного управління*. 2023. Том 34 № 6. URL: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/6_2023/29.pdf

5. Россіхін В. В., Омаров А. М., Россіхіна Г. В. Правова регламентація адміністративно-правових моделей публічної служби в політиці держави. *Економіка. Фінанси. Право.* 2025. № 6. С. 101-104. URL: https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-6(60)-948-955

6. Махсма М., Чуб О. Європейський досвід сприяння зайнятості молоді. *Економіка та суспільство.* 2022. № 40. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1492/1438

7. Ахновська І. О., Болгаров В. Є. Управління людським капіталом бізнес-спільноти в умовах економіки знань. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-64

8. Россіхін В. В., Омаров А. М., Россіхіна Г. В. Правова регламентація адміністративно-правових моделей публічної служби в політиці держави. *Економіка. Фінанси. Право.* 2025. № 6. URL: https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/25952/25926

9. Сидоренко Н. Сучасні тенденції розвитку публічного управління. *Аспекти публічного управління.* 2022. № 3. URL: https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/946/921

10. Карсім А. Ю. Публічне управління і політика. Адаптація європейських моделей публічного управління до умов повоєнної України: виклики та перспективи. 2025. № 5. URL: https://www.researchgate.net/publication/392678088_ADAPTACIA_EVROPEJSKIH_MODELEJ_PUBLICNOGO_UPRAVLINNA_DO_UMOV_POVOENNOI_UKRAINI_VIKLIKI_TA_PERSPEKTIVIADAPTING_EUROPEAN_MODELS_OF_PUBLIC_ADMINISTRATION_TO_THE_CONDITIONS_OF_POST-WAR_UKRAINE_CHALLENGES_A

11. Бурик З., Бурик М. Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення. *Механізми публічного управління у сфері стандартизації.* 2025. Вип. 14. С. 6-16. URL: https://doi.org/10.31470/2786-6246-2025-14

12. Гончарук Н. Формування та реалізація державної молодіжної політики на публічній службі в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2023. Том 11 № 4. URL: https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/1037/1013

13. Мирошниченко А. І., Нікуліна Є. В. Молодь як рушійна сила в органах державної влади та місцевого самоврядування. *Місцеве самоврядування.* 2024. Вип. 43. URL: https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/19264/1/21.pdf

14. Драпушко Р.Г., Горінов П.В., Міненко Є.С. Ефективність залучення молоді до прийняття управлінських рішень. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. Том 33. № 3. URL: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/3_2022/10.pdf

15. Nikolina I.I., Makhnachova N.M., Kuzinska V.A. Ukraine's policy on brain drain in the wartime and post-war periods. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu.* 2024. №4. P. 149-156. DOI: https://doi.org/10.33271/nvngu/2024-4/149